

Lausunto Naantalın kaupungin hyvinvointisuunnitelmasta 2023 - 2025

Ympäristö- ja rakennuslautakunta 16.11.2022 § 66

1091/00.01.02.01/2022

Valmistelija Ympäristöpäällikkö Saija Kajala

Lautakunnilta on pyydetty lausuntoa hyvinvointisuunnitelmaluonnoksesta. Lautakuntakäsittelyn jälkeen se etenee kaupunginhallituksen ja -valtuuston päätettäväksi.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan keskeisimpiä tehtäviä. Sen tavoitteena on lisätä kuntalaisten hyvinvointia, terveyttä ja toimintakykyä, ehkäistä sairauksia ja syrjäytymistä ja vahvistaa osallisuutta.

Hyvinvointityö on kunnille lakisääteistä ja sen tulee olla toimialarajat ylittävää. Jotta kaikkien vahvuudet ja osaaminen saadaan käyttöön, on tärkeää tunnistaa yhteistyön tarpeet ja yhteistyötahot.

Kunnan hyvinvointikertomus on tiivis kuvaus hyvinvoinnista ja terveydestä sekä niiden edistämisestä kunnassa. Kunta on vastuussa laajan hyvinvointikertomuksen tekemisestä kerran valtuustokaudessa. Vastuun hyvinvointikertomuksen työstämisestä voi ottaa esimerkiksi hyvinvointiryhmä tai muu monialainen ryhmä.

Hyvinvointikertomustyö jakaantuu kahteen osaan:

- hyvinvointikertomukseen, joka kuvaa hyvinvoinnin nykytilanteen
- hyvinvointisuunnitelmaan, jossa on kuvattu tavoitteet ja toimenpiteet hyvinvoinnin parantamiseksi.

Lisäksi työhön kuuluu vuotuinen tavoitteita ja toimenpiteitä tarkentava suunnittelu osana toiminta- ja talousarviota. Hyvinvointikertomustyöstä myös raportoidaan vuosittain valtuustolle.

Hyvinvointikertomus kuvaa kunnan toteuttamaa hyvinvointipolitiikkaa, käytettyjä resursseja ja mm. yhteistyötä tulevan hyvinvointialueen kanssa. Työn alkuvaiheessa kartoitetaan tavoitteet, painopistealueet ja toimenpiteet. Lisäksi koostetaan voimassa olevat hyvinvointiin ja terveyden edistämiseen liittyvät asiakirjat ja ohjelmat, jotka ohjaavat kunnan toimintaa.

Hyvinvointisuunnitelma on kuntastrategian osa, joka kuvaa valtuustokausittaisia tavoitteita ja toimenpiteitä. Hyvinvointisuunnitelma voi sisältää myös muita vapaaehtoisia tai lakisääteisiä hyvinvointia tukevia suunnitelmia.

Naantalın kaupungin hyvinvointisuunnitelmaa on valmisteltu kaupunginjohtajan johtamassa hyvinvointityöryhmässä. Työryhmän muita jäseniä ovat hallintojohtaja, sivistysjohtaja, perusturvajohtaja, työllisyyspäällikkö, perhe- ja vammaispalvelujen päällikkö, johtava hoitaja, kaupunginarkkitehti, yhdyskuntatekniikan päällikkö, liikunta-alueiden

työnjohtaja sekä liikuntapalvelupäällikkö. Asialistojen valmistelijoina toimivat hyvinvointikoordinaattori ja vapaa-aikapalvelupäällikkö.

Kaupungin strategia ja arvot ohjaavat hyvinvointityötä, jonka toimenpiteiden suunnittelusta ja käytännön toteutuksesta huolehtivat Naantalissa kaikki kunnan eri toimialat. Kaupunkistrategian päämäärät ovat vahvan talouden Naantali, tyytyväiset, hyvinvoivat kuntalaiset ja yritykset sekä kestävä elämäntapa.

Hyvinvointisuunnitelman kehittämiskohteita ja painopisteitä valmisteltiin 10.3.2022 pidetyssä kehittämisseminaarissa, johon osallistui laajasti eri hallintokuntien edustajia. Tavoitteena on ollut rakentaa strategiaa tukeva hyvinvointisuunnitelma.

Vuosien 2023-2025 hyvinvointisuunnitelmaan esitetään viittä ohjelmaa, joista jokaiselle on määritetty vastuuhenkilö. Ohjelmat on kirjattu kokonaisuuksiksi sen pohjalta, mitä eri tietolähteiden tiedot, tilastot ja indikaattorit ovat osoittaneet kunnan kehittämiskohteiksi. Näitä ohjelmia ovat saavutettavuus, osallisuus, varhainen tuki, mielen hyvinvointi ja HyvinvointiLiike.

Hyvinvointisuunnitelmaan on valittu 25 hyvinvoinnin- ja terveydenedistämisen tavoitetta viiden eri otsikon alle. Otsikot ovat lapset, nuoret ja perheet, työikäiset, ikäihmiset, vapaa-aika sekä asuminen ja ympäristö.

Osaksi laajaa hyvinvointikertomusta ja -suunnitelmaa on kytketty myös muita hyvinvoinnin edistämisen suunnitelmia. Näitä ovat mm. lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma sekä ehkäisevän mielenterveyden- ja päihdetyön suunnitelma.

Valtion talousarviovalmistelussa esitetään vuoden 2023 alusta käyttöön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli hyte-kerroin. Hyte-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan.

Liitteenä on Naantalin kaupungin hyvinvointisuunnitelma 2023 - 2025.

Liite 3, YMPRA 16.11.2022

Esittelijä

Ympäristöpäällikkö

Päätösehdotus

Ympäristö- ja rakennuslautakunta toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Helposti saavutettava ja luonnonarvoiltaan laadukas ja siten mahdollisimman koskematon lähiluonto on yksi tärkeimmistä kunnan aineettomista peruspalveluista, jonka merkitystä ja sen tuomia mahdollisuuksia voisi korostaa eri yhteyksissä nyt käsillä olevassa hyvinvointisuunnitelmassa. Luonto lisää tunnetusti kehon ja mielen hyvinvointia. Huolehtimalla, että kaikilla asuinalueilla on helposti jalan saavutettava metsä tai muu luonnontilainen tai sen kaltainen luontokohde, huolehditaan myös siitä, että asukkailla on mahdollisuus ylläpitää ja kuntouttaa mielenterveyttään ja fyysistä kuntoaan luonnossa liikkumalla. Koulu- ja päiväkotipihojen viherryttäminen keinotekoisien rakenteiden rinnalla ja kustannuksella lisää myös osaltaan lasten ja nuorten

hyvinvointia.

Luonnossa liikkuminen on ilmaista silloin kun luontoon siirtyminen ei vaadi autoa tai muuta kulkuneuvoa. Panostamalla luontoalueiden saavutettavuuteen niitä säilyttämällä, sekä tarjoamalla itsenäisesti tapahtuvalle ulkoliikunnalle monipuolisia mahdollisuuksia, huolehditaan samalla vähävaraisten ja syrjäytyneiden liikkumismahdollisuuksista.

Päätös

Ympäristöpäällikön päätösehdotus hyväksyttiin.